

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

17 decembrie 2013

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în componența:

președinte – Constantin Gurschi,

judcători – Constantin Alerguș, Andrei Harghel, Ion Arhiliuc, Iurie Diaconu,

interpret – Adriana Condrațaia,

a judecat în ședință publică recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Botnaru Grigore și de părțile vătămate Besedina Nelea și Valihmetov Vsevolod, de inculpatul Karatun Vladimir și de avocatul Zubreanu Feodot în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013, în cauza penală privindu-l pe

*Karatun Vladimir xxxxxxxx, născut la xx xxxxxxxx
xxxx, originar și domiciliat în mun. xxxxxxx, str. xxxxx
xxxx, xxx, ap. xx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.11.2009 – 10.01.2013;

Instanța de apel: 22.02.2013 – 14.05.2013;

Instanța de recurs: 03.09.2013 – 17.12.2013.

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Dumitru Graur, care s-a pronunțat pentru admiterea recursului în sensul declarat, cu dispunerea rejudecării cauzei, în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Avocatul F. Zumbreanu, acționând în numele inculpatului Karatun Vladimir, au solicitat admiterea recursurilor în sensul declarat, cu casarea totală a deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013 și sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 ianuarie 2013, cu achitarea inculpatului.

Părțile vătămate, Besedina Nelea și Valihmetov Vsevolod, au solicitat casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013 și menținerea în vigoare a sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 ianuarie 2013.

C O N S T A T Ă :

1. Prin rechizitoriu, inculpatul Karatun V., a fost învinuit pentru faptul că el, activînd în funcție de director al SRL „Meșter”, numit prin Hotărîrea Adunării Generale a Societății nr. 30 din 23.10.2006, fiind persoana care gestionează o întreprindere comercială, a folosit situația de serviciu în interesele personale, a delapidat averea străină și a confecționat, deținut și folosit documente oficiale false, iar în drept, acțiunile inculpatului au fost încadrate în baza art. 335 alin. (3) lit. b), art. 361 alin. (2) lit. b) și art. 191 alin. (5) CP.

2. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 ianuarie 2013, s-a dispus achitarea inculpatului Karatun V., în baza art. 361 alin. (2) lit. b) d) CP, întrucît fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Prin aceeași sentință, Karatun V., a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 191 alin. (5) CP, la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Valihmetov V. către Karatun V. privind încasarea sumei de 23760 dolari SUA, a fost lăsată fără soluționare, explicându-i dreptul părții de a se adresa cu o acțiune către ÎT „Meșter” SRL și Karatun V., în ordinea procedurii civile.

Totodată, a fost admisă, ca întemeiată, acțiunea civilă înaintată de ÎT „Meșter” SRL, către Karatun V., cu dispunerea încasării de la inculpat în beneficiu ÎT „Meșter”, a sumei de 449240 (patru sute patruzeci și nouă mii două sute patruzeci) lei.

3. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, *în fapt*, că inculpatul Karatun V., cunoscând cu certitudine că produsul program certificat «Экспресс-3» și «Шлюз-Ф1» a fost livrat în adresa lui SRL „Meșter”, de către SRL «Ареал-Сервис» și nu de către SRL „Beșleaga-Lux”, iar datoria SRL „Meșter” față de SRL „Beșleaga Lux” este artificial formată, urmărind scopul delapidării averii străine, deținând funcția de director al SRL „Meșter” și dispunând de împuterniciri de administrare a bunurilor SRL „Meșter”, împreună și prin înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate în cadrul urmăririi penale, folosind situația de serviciu, a prezentat în instituția bancară pentru transferarea mijloacelor bănești din contul SRL „Meșter”, în contul SRL „Beșleaga-Lux”, ordinul de plată nr. 248 din 17 august 2007 privind plata mijloacelor bănești în sumă de 200 000 lei și ordinul de plată nr. 252 privind plata mijloacelor

bănești în sumă de 249 240 lei pentru echipamentul tehnic conform facturii fiscale nr. SX 058501 din 31.07.2007. Astfel, administrând la propria apreciere averea SRL „Meșter”, ilegal a transferat în contul SRL „Beșleaga-Lux” suma de 449240 lei, prin ce a irosit mijloacele bănești în proporții deosebit de mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că în drept, faptele inculpatului Karatun V., întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) CP, *delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două sau mai multe persoane, cu folosirea situației de serviciu, în proporții deosebit de mari.*

De asemenea, instanța a statuat asupra excluderii din învinuirea formulată în privința inculpatului Karatun V., a prevederilor art. 335 alin. (3) lit. b) CP, ca fiind incriminate greșit acestuia.

4. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare în termenul și modul prevăzut de art. art. 401- 402 CPP, a fost atacată cu apeluri de către acuzatorul de stat, avocatul F. Zumbreanu în numele lui Karatun V. și de însuși inculpat.

4.1. Acuzatorul de stat a solicitat admiterea apelului declarat, cu casarea parțială a sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 10.01.2013, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Karatun V. să fie recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) CP, art. 335 alin. (3) lit. b) CP, stabilindu-i-se pedeapsa, după cum urmează:

- în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) CP - 4 ani închisoare;

- în baza art. 335 alin. (3) lit. b) CP - 6 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare a organizațiilor comerciale, obștești sau altă organizație nestatală pe un termen de 5 ani;

- în baza art. 191 alin. (5) CP - 10 ani închisoare.

În temeiul art. 84 alin. (1) CP, a-i stabili pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor - 15 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis și cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de administrare a organizațiilor comerciale, obștești sau altă organizație nestatală pe un termen de 5 ani.

În susținerea apelului declarat acuzatorul a invocat că, achitarea inculpatului în baza art. 361 alin. (2) lit. b), d) CP și excluderea din învinuire a art. 335 alin. (3) lit. b) CP, este ilegală și neîntemeiată, deoarece probele prezentate în sprijinul învinuirii dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea acestor infracțiuni, iar prima instanță a

apreciat greșit probele respective și incorect a stabilit împrejurările faptelor săvârșite de inculpat.

Totodată, s-a menționat că pedeapsa stabilită inculpatului în baza art. 191 alin. (5) CP, este prea blândă, deoarece circumstanțe atenuante nu au fost stabilite, iar inculpatul vina nu a recunoscut-o, nu s-a căit în cele comise și nu a recuperat paguba materială părților vătămate.

4.2. În apelul declarat de avocatul Zumbreanu F. în numele inculpatului, s-a solicitat casarea parțială a sentinței Judecătoria Botanica din 10.01.2013, în partea recunoașterii vinovăției și condamnării lui Karatun V. în baza art. 191 alin. (5) CP și încasarea de la dînsul în folosul lui SRL „Meșter”, a sumei de 449240 lei, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță și dispunerea achitării inculpatului din motivul lipsei faptei infracțiunii.

În susținerea apelului apărătorul a invocat că, condamnarea inculpatului în baza art. 191 alin. (5) CP și încasarea de la dînsul în folosul SRL „Meșter” a sumei de 449240 lei, este neîntemeiată, deoarece nu se bazează pe probe directe și concludente, ce ar dovedi vinovăția inculpatului;

La caz, sînt inadmisibile următoarele probe și acte procesuale obținute cu încălcarea dispozițiilor Codului de procedură penală: „Act de ridicare” (vol. 1, f.d.101); „Act de ridicare” (vol. 1, f.d.102); Ordonanța de numire a expertizei (vol. 1, f.d.124); Procesele-verbale de notificare a lui Karatun V. cu dispunerea expertizelor (vol. 1, f.d.125,132); Raportul de expertiză nr. 10 din 20.03.2008 (vol. 1 f.d.126-127); raportul de expertiză nr. 43 din 08.07.2008 (vol. 1, f.d.128-130); raportul de expertiză nr. 2341 din 28.08.2008 (vol. 1, f.d. 135-138); Ordonanța de colectare a mostrelor pentru cercetare comparativă (vol. 1, f.d.143); Procesele - verbale de colectare a mostrelor pentru cercetare comparativă (vol.1, f.d.146-150 și 174-175); Ordonanța de numire a expertizei (vol. 2, f.d.2); Procesul-verbal de notificare a lui Karatun V. cu dispunerea expertizei (vol.2, f.d.3); Procesul-verbal de comunicare a lui Karatun V. cu raportul de expertiză (vol. 1, f.d.18); Ordonanța de efectuare a ridicării a documentelor contabile din 16.02.2009 (vol.1, f.d.19); Procesul-verbal de ridicare (vol. 2, f.d.20); Ordonanța de recunoaștere a documentelor în calitate de cop delict (vol. 2, f.d.34); Procesul-verbal de ridicare a documentelor din 11.03.2009 (vol. 2, f.d. 36; 39); Ordonanța de recunoaștere a documentelor menționate în calitate de corp delict (vol. 2, f.d.54); Procesul-verbal de cercetare la fața locului din 13.05.2009 (vol.2, f.d.125-133); Procesul-verbal de ridicare din 13.05.2009 (vol.2, f.d.134); Ordonanța de recunoaștere în calitate de corp delict a echipamentului din 13.05.2009 (vol.2, f.d.138); Ordonanța depunere sub învinuire din 03.09.2009 (vol.3, f.d.48-50); Ordonanța de punere sub învinuire din 03.09.2009 (vol.3, f.d.52-55) tradusă în limba rusă; Procesul-verbal de

audiere a învinuitului din 03.09.2009 (vol.3, f.d.56); Procesul-verbal de informare a învinuitului despre terminarea urmăririi penale (vol. 3, f.d.78); rechizitoriul tradus în limba rusă (vol. 3, f.d.93-98);

Apărătorul a mai invocat că este lipsit de suport probant constatarea instanței de fond privind delapidarea averii străine încredințate în administrarea lui Karatun V., în proporții deosebit de mari și este greșită concluzia instanței precum că inculpatul V. Karatun, cunoscând cu certitudine că produsul - Programul certificat «Экспресс-3-Р» și «Шлюз-Ф1» a fost livrat în adresa ÎT „Meșter” de către „Areal Service” și nu de S.C. "Beșleaga Lux" SRL, și V. Karatun, urmărind scopul delapidării averii străine, a format artificial datoria față de ultima. Astfel, s-a constatat cu certitudine că produsul - Programul certificat «Экспресс-3-Р» și «Шлюз-Ф 1» nu a fost livrat de nimeni în adresa ÎT „Meșter”, din contra, cum s-a menționat mai sus, însuși ÎT „Meșter” a confecționat /asamblat/ produsul - Program certificat din mai multe componente și l-a livrat ÎS „CFM”.

Astfel, condamnarea inculpatului este bazată pe presupuneri, fără analiza multilaterală și coerentă a tuturor probelor, a legăturii între ele și nu conține concluzia instanței în ceea ce privește acceptarea unor probe și, respectiv, motivele respingerii altora, prezentate în sprijinul apărării.

Concluzia instanței, că tot echipamentul tehnologic a fost primit de ÎT „Meșter” de la „Areal Service” nu este bazată pe probe directe, pertinente și concludente ce ar confirma vinovăția lui V. Karatun, fiind nefondată și concluziile instanței că vinovăția inculpatului este demonstrată și prin faptul, că fiecare component tehnologic al produsului final era marcat cu tichetele SRL „Areal Service” și că la 29.04.2008 SC "Beșleaga-Lux" a fost declarată firmă fantomă;

De asemenea, instanța de fond neîntemeiat și ilegal a respins demersul apărării de a interveni cu o comisie rogatorie către organele abilitate din Federația Rusă de a-l audia pe directorul firmei moscovite „Areal Service” pe marginea chestiunii enunțate, prin ce inculpatului i-a fost îngrădit dreptul la apărare și a fost încălcat principiul egalității armelor participanților la proces.

Apelantul a mai menționat că, este dubios conținutul procesului-verbal de examinare a obiectelor din 13.05.2009 (f. d. 137, vol. II) în care se menționează că se examinează obiectele ridicate potrivit procesului-verbal de cercetare la fața locului din 13.05.2009, deși în procesul-verbal nominalizat se indică că de la fața locului nu a fost ridicat nimic.

În consecință, instanța a interpretat eronat pct. 17) și 18) din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 23 din 28.06.2004, întrucât în virtutea legii și doctrinei penale, delapidarea averii încredințate poate avea loc cum prin înșelăciune și folosirea

ei după intențiile proprii, așa și prin irosirea ei, consumare, cheltuire, dăruire altor persoane, fără restituirea echivalentului ei în natură.

4.3. Inculpatul Karatun V., în apelul declarat, a solicitat dispunerea achitării sale în baza art.191 alin. (5) CP, menționând că n-a săvârșit fapta imputată, iar sentința de condamnare în baza art.191 alin. (5) CP, a fost emisă fără careva probe și motive, bazată numai pe declarațiile cet. Besedina N., care este o persoană cointeresată.

5. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013, s-au admis apelurile procurorului în Procuratura sect. Botanica, mun. Chișinău, Grosu O., a avocatului Zumbreanu F., în numele inculpatului și a inculpatului Karatun V., cu casarea sentinței Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 10 ianuarie 2013, total, și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Karatun V. a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. b), d) CP și, în temeiul art. 60 alin.(1) lit. a) CP, s-a liberat de răspunderea penală, iar, conform art. 332 alin. (1) CPP, s-a încetat procesul penal din motivul că a intervenit termenul de prescripție.

În continuare, Karatun V. a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 196 alin.(4) CP și, în temeiul art. 60 alin.(1) lit. b) CP, s-a liberat de răspunderea penală, iar conform art. 332 alin.(1) CPP, s-a încetat procesul penal din motivul că a intervenit termenul de prescripție.

Karatun V. a mai fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 335 alin.(3) lit. b) CP și i s-a stabilit pedeapsa cu închisoare - 4 (patru) ani în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere sau de a exercita o anumită activitate în domeniile privat și public pe termen de 3 (trei) ani.

Acțiunile civile formulate de părțile vătămate, au fost admise în principiu, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța în ordine civilă.

Celelalte dispoziții ale sentinței atacate au fost menținute.

6. În argumentarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și probelor cercetate, prezentate instanței de apel, precum și probelor administrate de instanța de fond, cercetate suplimentar în ședința de judecată în apel, audiind inculpatul și părțile vătămate, instanța de apel a constatat, în fapt, că:

„8.1. Karatun V., la 10 iulie 2007, exercitând funcția de director al SRL „Meșter”, a încheiat cu ÎS „Calea Ferată a Moldovei” contractul nr. JJ,2007/01 privind livrarea produsului program certificat «Экспресс-3» și «Шлюз-Ф1». Ulterior, la 23 iulie 2007, deținând aceiași funcție, a negociat și a semnat contractul

nr. 1B/2307-07 cu directorul SRL «Ареал-Сервис» privind livrarea echipamentului, necesar întru realizarea contractului încheiat cu ÎS „Calea Ferată a Moldovei” și, anume, a produsului program certificat «Экспресс-3» și «Шлюз-Ф1» al cărui producător și deținător al licenței exclusive este SRL «Ареал-Сервис», cu adresa juridică în Federația Rusă, or. Moscova, prospectul Lenin, 74.

La 31 iulie 2007, năzuind să îndeplinească obligațiunile contractuale și urmărind scopul obținerii avantajelor nepatrimoniale, prin confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, Karatun V., împreună cu persoane neidentificate în cadrul urmăririi penale, a introdus în factura fiscală cu nr. SX 058501, date denaturate privind livrarea de către SRL „Beșleaga-Lux” în adresa SRL „Meșter” a echipamentului - produsului program certificat «Экспресс-3» și «Шлюз-Ф1» în valoare de 449 240 lei, confirmând primirea bunurilor prin aplicarea în factura fiscală cu nr. SX 058501 a semnăturii sale și a ștampilei SRL „Meșter”.

8.2. Tot el, Karatun V., deținând funcția de director al SRL „Meșter”, fiind o persoană care gestionează o organizație comercială, folosind situația de serviciu contrar intereselor întreprinderii gestionate, în interese personale, urmărind scopul oficializării și confirmării tranzacției inexistente cu SRL „Beșleaga-Lux”, cunoscând cu certitudine că produsul program certificat «Экспресс-3» și «Шлюз-Ф1» la 08 august 2007 a fost livrat în adresa SRL „Meșter” de către SRL «Ареал-Сервис» și în perioada de timp 14-17 august 2007 a fost instalat la Î.S. „Calea Ferată a Moldovei” în cadrul realizării contractelor nr. /12007/01 din 10 iulie 2007 și nr. 1B/2307-07 din 23 iulie 2007, a prezentat pentru a fi luată la evidență și folosită în scopuri fiscale în contabilitatea întreprinderii SRL „Meșter” factura fiscală cu nr. SX 058501, cu un conținut eronat, confirmând livrarea produsului program certificat «Экспресс-3» și «Шлюз-Ф1» în valoare de 449 240 lei de către SRL „Beșleaga-Lux”. În urma acestor acțiuni, a fost artificial formată datoria SRL „Meșter” față de SRL „Beșleaga-Lux” în sumă de 449 240 lei, iar, după transferarea mijloacelor bănești în baza acestei facturi și calcularea obligațiilor fiscale, la bugetul de stat nu a fost achitată taxa pe valoarea adăugată în sumă de 74 873,33 lei, astfel, fiind cauzate daune în proporții considerabile intereselor publice, soldate cu urmări grave.

8.3. Tot el, Karatun V., năzuind să îndeplinească obligațiunile contractuale și urmărind scopul obținerii avantajelor nepatrimoniale prin confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false, împreună și prin înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate în cadrul urmăririi penale, a perfectat, a semnat și a aplicat ștampila SRL „Meșter” pe ordinul de plată nr. 248 din 17 august 2007 privind plata mijloacelor bănești în sumă de 200000 lei, pentru echipament tehnic conform facturii fiscale nr. SX 058501 din 31.07.2007 în contul SRL „Beșleaga-Lux”, concomitent fiind

falsificată prin imitare liberă semnătura contabilei SRL „Meșter”. În continuare, la 21 august 2007, Karatun V., urmărind același scop, împreună și prin înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate în cadrul urmăririi penale, ilegal a perfectat, a semnat și a aplicat ștampila SRL „Meșter” pe ordinul de plată nr. 248 privind plata mijloacelor bănești în sumă de 200 000 lei și ordinul de plată nr. 252 privind plata mijloacelor bănești în sumă de 249 240 lei pentru echipament tehnic conform facturii fiscale nr. SX 058501 din 31.07.2007, în contul SRL „Beșleaga-Lux”, concomitent fiind falsificată prin imitare liberă semnătura contabilei SRL „Meșter” - N. Besedina.

8.4. Tot el, Karatun V., cunoscând cu certitudine că produsul program certificat «Экспресс-3» și «Шлюз-Ф1» a fost livrat în adresa SRL „Meșter” de către SRL «Ареал-Сервис» și nu de SRL „Beșleaga-Lux”, iar datoria SRL „Meșter” față de SRL „Beșleaga Lux” este artificial formată, urmărind scopul de cupiditate, ce nu cuprinde însușirea averii străine, deținând funcția de director al SRL „Meșter” și dispunând de împuterniciri de administrare a bunurilor SRL „Meșter”, împreună și prin înțelegere prealabilă cu persoane neidentificate în cadrul urmăririi penale, folosind situația de serviciu, a prezentat în instituția bancară pentru transferarea mijloacelor bănești din contul SRL „Meșter” în contul SRL „Beșleaga-Lux” ordinul de plată nr. 248 din 17 august 2007 privind plata mijloacelor bănești în sumă de 200000 lei și ordinul de plată nr. 252 privind plata mijloacelor bănești în sumă de 249 240 lei pentru echipament tehnic conform facturii fiscale nr. SX 058501 din 31.07.2007.

Astfel, Karatun V., administrând la propria apreciere averea SRL „Meșter”, prin înșelăciune și abuz de încredere, ilegal a transferat în contul SRL „Beșleaga-Lux” suma de 449240 lei, irosind mijloacele bănești în proporții deosebit de mari, fără a le însuși.”

Apreciind probele administrate în cauză, instanța de apel a ajuns la concluzia că vinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor infracționale constatate este demonstrată pe deplin.

Potrivit materialelor dosarului, s-a constatat că între SRL „Meșter”, în persoana directorului Karatun V., și ÎS „Calea Ferată Moldova”, în persoana directorului Gagauz M., la 10 iulie 2007 a fost încheiat contractul nr. Д 2007/11 privind vânzarea și instalarea utilajului «Экспресс-3» și «Шлюз-Ф1».

Cu certitudine s-a constatat, că contractul menționat a fost îndeplinit și, în rezultat, ÎT „Meșter” SRL a obținut un venit net de 15% din suma achitată de ÎS „Calea Ferată Moldova”, fapt confirmat și de părțile vătămate.

Însă, învinuirea n-a prezentat probe ce ar confirma că inculpatul a delapidat averea străină, adică nu există confirmarea documentară, temeinicia, plenitudinea și corectitudinea calculelor financiar-contabile cu privire la presupusa însușire ilegală a

sumei de 449240 lei, ce i-ar fi aparținută părților vătămate – Besedina N. și Valihmetov V, încredințate în administrarea inculpatului.

Totodată, în împrejurările stabilite, în procesul îndeplinirii obligațiilor contractuale, s-a dovedit cu certitudine că inculpatul a confecționat, deținut și folosit documente oficiale false, precum și a săvârșit abuzul de serviciu ,iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpat nu echivalează cu achitarea acestuia.

Prin urmare, cu privire la vinovăția inculpatului în săvârșirea faptelor criminale reținute în sarcina sa, prin determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componente infracțiunii prevăzute de norma penală specială, instanța de apel a calificat:

- fapta constatată la punctul 8.1. - în baza art. 361 alin. (2) lit. b) și d) CP – *confecționarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, săvârșite de două sau mai multe persoane, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice;*
- fapta constatată la punctul 8.2. - în baza art. 335 alin. (3) lit. b) CP - *folosirea intenționată de către o persoană care gestionează o organizație comercială a situației de serviciu, în interese personale, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice, soldate cu urmări grave;*
- fapta constatată la punctul 8.3. - în baza art. 361 alin. (2) lit. b) CP - *confecționarea documentelor oficiale false, care acordă drepturi și eliberează de obligații, săvârșite de două sau mai multe persoane, soldate cu daune în proporții mari drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei juridice;*
- Se observă, că în ordonanța de punere sub învinuire din 03.09.2009 (f.d.48-51, vol.3), precum și, în rechizitoriu (f.d.90, vol.3), pe acest episod al învinuirii, nu este indicată lit. d), din art. 361 alin. (2) CP, motiv pentru care nici la calificarea judiciară nu s-a indicat de instanța de apel.
- fapta constatată la punctul 8.4. - în baza art. 196 alin. (4) CP - *cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune și abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.*

Astfel, cu privire la calificarea efectuată de instanța de apel s-a apreciat următoarele.

Prin rechizitoriu, fiind învinuit în baza art. 335 alin.(3) lit. b) CP, inculpatului, sub aspectul laturii subiective, i se impută motivul infracțiunii reținute în sarcină – „în interese personale”, astfel avându-se în vedere năzuința făptuitorului de a obține doar avantaje nepatrimoniale.

În această ordine de idei, se precizează, că în împrejurările stabilite cu privire la învinuirea în baza art. 335 alin. (3) lit. b) CP, care au tangență comună cu circumstanțele stabilite cu privire la învinuirea pe art. 191 alin. (5) CP, procurorul, susținând învinuirea în ședința de judecată, a constatat motivul infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (3) lit. b) CP – „*în interese personale*”, dar nu „*în interes material*”.

În acest context, instanța de apel a constatat că învinuirea pe art. 191 alin.(5) CP, înaintată la urmărirea penală și susținută de procuror în ședința de judecată, precum și, sentința de condamnare în baza art. 191 alin. (5) CP, nu cuprinde, sub aspectul laturii subiective, motivul infracțiunii respective, adică nu este specificat scopul de cupiditate, ce ar cuprinde delapidarea averii străine.

La fel, s-a constatat că actele procedurale menționate cu privire la art. 191 alin.(5) CP, nu cuprind: a) acțiunile prejudiciabile de însușire ilegală a averii străine; b) urmările prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv cauzat; c) legătura de cauzalitate dintre acțiunile prejudiciabile și urmările prejudiciabile, ce ar rezulta din infracțiunea săvârșită de inculpat.

Astfel, nici în rechizitoriu și nici în sentință nu se arată metoda și forma de delapidare, care și a cui avere străină, încredințată în administrarea inculpatului, a fost însușită ilegal, în așa mod, nefiind stabilit obiectul juridic special al componenței de infracțiune respective.

Or, după cum rezultă din ordonanța de punere sub învinuire (f.d.48-50, vol. III), rechizitoriul (f.d.83-92, vol. III) și sentință (f.d.184-206, vol. IV), fapta infracțională calificată în baza art. 191 alin.(5) CP, se reduce doar la „...*astfel, administrând la propria apreciere averea SRL „Meșter, ilegal fiind transferată în contul SRL „Beșleaga-Lux” suma de 449240 lei, Karatun V. irosind mijloacele bănești în proporții deosebit de mari*”.

Potrivit Dicționarului explicativ al limbii române noțiunea „A SE IROSI (despre bani, bunuri materiale)” semnifică: a se folosi în mod nechibzuit; a se consuma cu risipă, pe când noțiunea „DELAPIDARE” semnifică: însușirea, folosirea sau traficarea de către un angajat, în interesul său sau al altei persoane, a unor sume de bani sau a altor bunuri aflate în gestiunea sau în administrarea sa; sustragere de bani sau bunuri din avutul statului.

Astfel, irosirea nu se încadrează în delapidare, acestea fiind noțiuni juridice diferite, cu conținut distinct.

În atare situație, s-a constatat cu certitudine că atât procurorul, cât și prima instanță n-au stabilit, în acțiunile inculpatului, însușirea ilegală a bunurilor altei persoane, încredințate în administrarea acestuia, astfel, ilegal, fiind imputată

componenta de infracțiune prevăzută de art. 191 alin.(5) CP, respectiv, și ilegală fiind condamnarea în baza acestei norme penale speciale.

Pornind de la prevederile art. 325 alin.(1) CPP, că judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, instanța de apel, apreciind probele administrate în cauză și stabilind starea de fapt în cauză, a statuat asupra necesității de recalificare a faptei inculpatului din art. 191 alin.(5) CP, în art. 196 alin.(4) CP, conform semnelor componentei infracțiunii respective: cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin înșelăciune sau abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.

Cu privire la răspunderea penală în baza art. 335 alin.(3) lit. b) CP, soluționând chestiunea cu privire la pedeapsă pentru săvârșirea infracțiunii respective, instanța de apel a luat în considerație prevederile din articolele 7, 61, 75 CP, precum și, cele din art. 394, alin.(2) pct.1) CPP.

Conform prevederilor art. 394 alin.(2) pct.1) CPP, la stabilirea pedepsei s-a luat în considerație că sancțiunea art. 335 alin. (3) lit. b) CP, prevede o pedeapsă cu închisoare de la 3 la 7 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani și, pe această linie de gândire, ținând cont de circumstanțele cauzei enunțate, de persoana inculpatului, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de opinia părților vătămate, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, de scopul de prevenire a fenomenului infracțional s-a considerat a fi rațional și rezonabil ca inculpatului să-i fie aplicată pedeapsa cu închisoare, deoarece, în cauză sânt întrunite condițiile prevăzute de lege, care justifică aplicarea pedepsei respective, totodată, fiindu-i aplicată și pedeapsa complementară obligatorie, prevăzută de norma penală specială, în baza căreia urmează a fi condamnat inculpatul - privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

Temeiuri pentru aplicarea articolelor 79 sau 90 din Codul penal nu au fost constatate.

Cu privire la răspunderea penală în baza articolelor 361 alin. (2) lit. b) și d) și 196 alin. (4) CP, s-a considerat drept inadmisibilă aplicarea pedepsei, dat fiind că a intervenit termenul de prescripție prevăzut la art. 60 alin.(1) lit. a) CP, iar inculpatul se liberează de răspundere penală, deoarece din ziua săvârșirii infracțiunilor respective, clasificate conform art. 16 CP, ca fiind mai puțin grave, au expirat 5 ani.

Din materialul probator al cauzei se constată că infracțiunile prevăzute de articolele 361 alin. (2) lit. b) și d) și 196 alin.(4) CP, reținute în sarcina inculpatului, au

fost săvârșite la 31 iulie 2007 și la 17 august 2007, adică până în prezent au trecut mai mult de 5 ani de la ziua săvârșirii acestor infracțiuni.

Prin urmare, în cazul infracțiunilor prevăzute de articolele 361 alin. (2) lit. b) și d) și 196 alin.(4) CP, a intervenit prescripția tragerii la răspundere penală.

Conform art. 332 alin.(1) CPP, în cazul în care pe parcursul judecării cauzei se constată temeiul prevăzut în articolele 275 pct.4) și 285 alin.(1) CPP – a intervenit termenul de prescripție, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Totodată, efectuând sinteza temeiurilor de fapt și de drept cu privire la faptele constatate și calificarea lor, se apreciază:

- ca fiind fondate motivele invocate de procuror ce vizează vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 361 alin.(2) lit. b), d) și 335 alin.(3) lit. b) CP;

- ca fiind nefondat motivul invocat de procuror cu privire la pedeapsa aplicată inculpatului în baza art. 191 alin.(5) CP, în sensul înăspririi, dat fiind că în ședința instanței de apel nu s-a constatat infracțiunea respectivă, fiind efectuată recalificarea faptei în baza art. 196 alin.(4) CP;

- ca fiind parțial fondate motivele invocate de inculpat și de avocatul Zumbreanu F. referitor la contestarea condamnării în baza art. 191 alin.(5) CP, dat fiind că nu s-a constatat infracțiunea respectivă, fiind efectuată recalificarea faptei în baza art. 196 alin.(4) CP;

- ca fiind nefondate motivele invocate de apelanți – avocatul Zumbreanu F. și inculpatul Karatun V. ce vizează presupusele încălcări de legea procesual-penală la urmărirea penală și în ședința de judecată, fiind menționată următoarea argumentare sub acest aspect.

Urmărirea penală și judecata în fond s-au desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și, respectiv, nu se constată încălcări care atrag nulitatea actelor procedurale efectuate. Deși criticile cu privire la încălcările drepturilor procesuale pretinse, comise de organul de urmărire penală și instanța de judecată, precum și cele cu privire la aprecierea probelor sânt înșiruite pe mai multe pagini, motivele invocate de apelanți, în acest sens, nu sânt relevante și argumentate.

Formulînd apelul, inculpatul și avocatul acestuia nu au arătat precis, clar și convingător motivul care să se poată aprecia că dacă s-ar fi admis, ar fi schimbat soluția de vinovăție a inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate.

Instanța de apel, a menționat că apelanții își întemeiază cerințele pe critici cu privire la presupusele încălcări de lege a intereselor și drepturilor procesuale ale inculpatului, care în opinia lor, au afectat dreptul la un proces penal echitabil, dar, după

cum rezultă din actele dosarului, atât organul de urmărire penală, cât și prima instanță, s-au ocupat în mod eficient cu această activitate, acordând deplină relevanță prevederilor legale ce reglementează desfășurarea procesului penal, prin prisma respectării drepturilor și obligațiilor inculpatului, prevăzute la art. 66 CPP.

Cu privire la cererea privind efectuarea comisiei rogatorii s-a apreciat ca fiind nefondată, din motiv că partea apărării n-a invocat motive serioase necesare efectuării unei acțiuni procesuale pe teritoriul Federației Ruse și în ședința de apel n-a formulat cererea respectivă la încheierea cercetării judecătorești, pledând, de rând cu partea acuzării, pentru terminarea procedurii judecării apelurilor declarate împotriva sentinței atacate.

În cursul procesului penal inculpatul a beneficiat de dreptul la un proces echitabil, fiind respectate prevederile legale referitoare la competența după materie și după calitatea persoanei, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în ședința de judecată, inclusiv la asigurarea participării apărătorului ce reprezintă interesele inculpatului.

Cu privire la acțiunea civilă înaintată de Valihmetov Vsevolod se apreciază ca fiind legale și întemeiate dispozițiile sentinței privind soluționarea chestiunii respective, motiv pentru care urmează a fi menținute.

Cu privire la soluționarea acțiunii civile înaintate de ÎT”Meșter” SRL către Karatun V. s-a apreciat ca fiind ilegale și neîntemeiate dispozițiile sentinței, motiv pentru care urmează a fi casate, cu pronunțarea soluției similare cu cele privind acțiunea civilă înaintată de Valihmetov V..

Conform art. 219-221, 225 și 387 CPP, soluționând acțiunea civilă, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, se consideră corectă soluția privind admiterea, în principiu, a acțiunii civile urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

La caz, în procesul civil urmează a fi examinate probele, ce justifică cererea părții civile, în special pretenția (f.d.28, vol.2) și recipisa (f.d.32, vol.2), precum și altele, ce au importanță pentru justa soluționare a acțiunii civile.

În final, s-a remarcat, că părțile în cadrul procesului penal n-au cerut efectuarea expertizei financiar-contabile pentru constatarea, clarificarea și evaluarea circumstanțelor ce pot avea importanță probatorie, atât pentru cauza penală, cât și pentru soluționarea acțiunii civile.

7. Decizia instanței de apel, a fost atacată cu recursuri ordinare de către acuzatorul de stat, părțile vătămate Besedina N. și Valihmetov V., de inculpatul Karatun V. și de avocatul Zubreanu F. în numele inculpatului.

7.1. Prin recursul declarat de acuzatorul de stat, se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea celor invocate recurentul indică că instanța de apel examinând cauza, nu a ținut cont și nu a apreciat totalitatea probelor care demonstrează vinovăția inculpatului Karatun V., de comiterea infracțiunii incriminate de către organul de urmărire penală, reîncadrându-i acțiunile acestuia în baza art. 196 alin. (4) CP, cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari prin abuz de încredere, dacă fapta nu constituie o însușire.

Dat fiind faptul că, inculpatul Karatun V. vina în comiterea infracțiunii incriminate de organul de urmărire penală atât în cadrul urmăririi penale cât și în instanța de fond și apel nu și-a recunoscut-o, vinovăția acestuia din urmă în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (5) CP, este demonstrată pe deplin prin cumulul de probe administrate în cadrul de urmărire penală și cercetate în instanțele judecătorești de fond și apel, care au fost considerate ca fiind admisibile, iar ulterior apreciate în mod general și ba chiar vădit tendențios puse la baza hotărârilor de recalificare a acțiunilor inculpatului Karatun V..

Deci, instanța de apel reîncadrând acțiunile inculpatului Karatun V. de la art. 191 alin.(5) CP, în baza art. 196 alin. (4) CP, nu a binevoit de a da o apreciere obiectivă circumstanțelor de fapt ale cazului, împrejurări cu certitudine confirmate prin declarațiile părții vătămate și părții civile Valihmetov V..

Deci, instanța de apel a emis hotărârea pe caz cu încălcarea prevederilor art. 394 alin.(1) pct. 2) CPP, fără cercetarea întemeiată, obiectivă și mult-aspectuală a tuturor probelor sub aspectul circumstanțelor cazului și probele prezentate de partea acuzării de stat și fără a indica motivele pentru care a respins probele aduse în sprijinul acuzării.

Nu în ultimul rând, cumulul de probe în ansamblu administrate de către partea acuzării au fost acumulate legal și sunt admisibile.

În drept, recursul procurorului se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12) CPP.

7.2. Avocatul Zumbreanu F., acționând în numele inculpatului, în recursul declarat a solicitat casarea totală a sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10 ianuarie 2013 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013, cu dispunerea achitării lui Karatun V., de infracțiunile imputate.

Drept argumente, de către recurent s-a invocat că dispozitivul deciziei instanței de apel este expus neclar, astfel, în primul aliniat al deciziei recurate se menționează că instanța de judecată: „casează sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 10

ianuarie 2013 total...”, iar în alin. 7 al deciziei se indică că: „Se mențin celelalte dispoziții ale sentinței atacate”.

Pe lângă aceasta, decizia instanței de apel conține contradicții la stabilirea laturii subiective a infracțiunii incriminate lui Karatun V. și nu cuprinde motivele pe care se întemeiază concluziile despre vinovăția inculpatului și admiterea acțiunilor civile.

La fel, recurentul invocă că instanțele ierarhic inferioare au stabilit eronat că echipamentul tehnic și produsul – Program certificate este unul și același bun, or din probele administrate se confirmă faptul că de la SRL „Beșleaga-Lux”, de către SRL „Meșter” a fost procurat numai echipamentul tehnic, ceea ce constituie doar o componentă a produsului Program certificat confecționat de SRL „Meșter” pentru ÎS „Calea Ferată a Moldovei”.

În continuare, în recurs se face referire și la faptul că instanțele ierarhic inferioare au dat o apreciere eronată probelor administrate în cauză, iar faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică vădit greșită, nefiind demonstrată fapta aplicării semnăturii false a contabilului șef, de către Karatun V., iar pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei nu s-a administrat nici o probă ce ar confirma participarea lui Karatun V., la perfectarea, aplicarea ștampilei și falsificarea semnăturii contabilului-șef, Besedina L., pe ordinele de plată.

De asemenea, instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel și a lăsat fără apreciere faptul că, prin procesul-verbal de ridicare din 11 martie 2009, au fost ridicate originalele și o copie a unui singur ordin de plată, iar prin procesul-verbal de examinare a obiectelor ridicate din aceeași zi și procesul verbal de recunoaștere ca corpuri delictive, au fost examinate deja originalele a două ordine de plată.

În privința soluționării acțiunii civile de către instanța de apel, recurentul a menționat că instanța nu a ținut cont de prevederile art. 229 și 387 alin. (3) CPP, întrucât materialele dosarului nu conțin nici o probă ce ar confirma cauzarea de către Karatun V., a prejudiciului material în privința lui SRL „Meșter”, sau cet. Valihmetov V., care pe parcursul desfășurării urmăririi penale și examinării cauzei în ambele instanțe de judecată așa și nu a explicat proveniența sumei pretinse, achitate de dânsul în Moscova. S-a menționat, de asemenea, că instanțele nu au dat o apreciere critică depozițiilor lui Besedina N., Valihmetov V., Ilasco I., care susțin că nu țin minte dacă din contabilitatea SRL „Meșter” i s-au eliberat careva sume de bani lui Valihmetov V., la plecarea ultimului în Moscova. Aceste declarații ar trebui să trezească dubii, din considerentele că între aceste persoane există relații de rudenie.

În final, recurentul a mai menționat că condamnarea inculpatului este bazată pe presupuneri, fără analiza multilaterală și coerentă a tuturor probelor, a legăturii între

ele și nu conține concluzia instanței în ceea ce privește acceptarea unor probe și, respectiv, motivele respingerii altora, prezentate în sprijinul apărării.

În drept, recursul apărătorului se fundamentează pe prevederile art. 421, 432, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) CPP.

7.3. Prin recursul declarat de inculpatul Karatun V., la data de 09 iulie 2013 și reieșind din textul recursului suplimentar declarat de acesta, la 15 iulie 2013, se constată că inculpatul solicită casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, potrivit căreia să se mențină în vigoare, ca legală și întemeiată, sentința instanței de fond în partea dispunerii achitării sale în baza art. 361 CP, iar în ce privește condamnarea sa în baza art. 196 și 335 CP, de către instanța de apel, solicită să fie casate total aceste dispoziții, cu achitarea inculpatului și încetarea procesului în privința sa, pe aceste capete de învinuire, din motiv că în acțiunile sale lipsesc elementele constitutive ale infracțiunii.

În argumentarea celor solicitate, în recursul declarat la data de 09 iulie 2013, recurentul reiterează pe larg, faptele care s-au desfășurat în cadrul SRL „Meșter”, în perioada când acesta era director al societății respective, în legătură cu încheierea contractului de livrare a produsului program certificat «Экспецс-3-Р» și «Шлюз-Ф 1», pentru ÎS „Calea Ferată din Moldova”, specificând că relațiile ostile în acea perioadă dintre dînsul și părțile vătămate, Besedina N. și Valihmetov V., au dus, în consecință, la condamnarea sa în baza învinuirii formulate prin rechizitoriu și la înlăturarea lui de la activitatea firmei SRL „Meșter”. Cu învinuirea înaintată și cu condamnarea statuată prin decizia instanței de apel, inculpatul nu este de acord, pledînd că este nevinovat de cele imputate, iar probele din dosar administrate în confirmarea vinovăției sale nu corespund realității.

În final, a menționat că pe perioada de 15 ani, de când este la conducerea societății respective, toate tranzacțiile încheiate de dînsul au fost legale, nici o factură fiscală nu a fost anulată. Toate achitățile se făceau prin intermediul instituțiilor bancare, fără a fi însușite vreodată, careva sume bănești din proprietatea firmei.

În continuare, potrivit textului recursului suplimentar declarat de inculpat la data de 15 iulie 2013, se menționează că la judecarea cauzei în privința sa, instanța de apel a admis un șir de erori de drept, și anume, instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii, acesta este expus neclar, instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, nu sunt întrunite elementele infracțiunii.

Recurentul menționează că infracțiunea prevăzută de art. 196 alin. (4) CP, în baza căruia a fost condamnat, este o infracțiune patrimonială, însă nici organul de urmărire

penală, nici instanțele de judecată, nu au stabilit cuantumul prejudiciului cauzat prin infracțiunea comisă de inculpat, făcându-se trimitere la un șir de cifre, care, totuși, trebuie să fie stabilite de instanțe în baza mijloacelor de probe, care certifică incontestabil pagubele cauzate părților vătămate. Iar în cazul în care suma mijloacelor bănești transferate din contul SRL „Meșter” în contul altor firme, echivalează cu costul mărfurilor procurate, atunci nu poate fi vorba de un prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

S-a mai invocat, că pe capătul de învinuire în baza art. 361 CP, la materialele dosarului sunt probe, care dovedesc incontestabil, că inculpatul nu a comis falsificarea actelor și semnăturilor, or în această parte instanța de fond a adoptat o decizie legală, care urmează a fi menținută și de instanța de recurs.

În drept, recursul declarat de inculpat se bazează pe dispozițiile art. 432, 433, 434, 435, 436 CPP.

7.4. Prin recursurile declarate de părțile vătămate, Besedina N. și Valihmetov V., se solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței Judecătoriai Botanica, mun. Chișinău din 10 ianuarie 2013, fără modificări.

Recurenții menționează că instanța de apel eronat a ajuns la concluzia că acțiunea civilă formulată la caz, urmează a fi soluționată în ordinea civilă, din motiv că pentru a stabili suma exactă a despăgubirilor în favoarea părții civile, urmează a fi examinate probe ce ar justifica cererea părții vătămate și faptul că nu a fost efectuată o expertiză financiar-contabilă pentru constatarea, clarificarea și evaluarea circumstanțelor importante.

Sub acest aspect, s-a menționat că cuantumul despăgubirilor convenite pe acțiunea civilă a SRL „Meșter” în sumă de 449240 lei, a fost întru totul dovedită în cadrul examinării cauzei, fiind cu certitudine dovedit că Karatun V. ilegal a transferat în contul SRL „Beșleaga-Lux” suma de 49240 lei, falsificând ordinul de plată nr. 248 din 17 august 2007 privind plata mijloacelor bănești în sumă de 200000 lei și ordinul de plată nr. 252 privind plata mijloacelor bănești în sumă de 249 240 lei, fiind evident lipsa necesității unei expertize financiar contabile, cererea părții civile fiind justificată integral prin probele examinate și admise de instanța de Apel.

Totodată, părțile vătămate și-au exprimat dezacordul cu reîncadrarea acțiunilor inculpatului Karatun V., în baza art. 196 alin. (4) CP, menționând că concluzia respectivă este neîntemeiată, or atât acuzarea, cât și instanța de judecată, a indicat circumstanțele comiterii crimei prevăzute de art. 191 alin. (5) CP, arătând toate semnele componenței de infracțiune, iar instanța de apel, indicând acțiunile criminale ale lui Karatun V. după conținut a repetat textul expus de acuzare în rechizitoriu și de

prima instanță în sentință, menționând doar că scopul nu cuprindea însușirea averii străine, de fapt fără a motiva acest argument.

Pornind de la această ipoteză, Colegiul Penal al Curții de Apel s-a referit la faptul că irosirea nu se încadrează în delapidare, susținând că acestea sunt noțiuni juridice diferite cu conținut distinct. Drept argument s-a indicat că conform Dicționarului explicativ al limbii române noțiunea „a se irosi” semnifică: a se folosi în mod nechibzuit; a se consuma cu risipa, pe când noțiunea de „delapidare” semnifică: însușirea, folosirea sau traficarea de către un angajat, în interesul său sau al altei persoane a unor sume de bani sau a altor bunuri aflate în gestiunea sau administrația sa; sustragere de bani sau bunuri din avutul statului.”

Ținând cont că instanța de apel a încercat să dea o apreciere filologică noțiunilor, este de menționat că potrivit sursei indicate de instanță și anume Dicționarului explicativ al limbii române noțiunea de delapidare este expusă în 15 variante conform diferitor autori. Instanța a indicat doar o variantă pentru a-și susține poziția.

Totodată, potrivit altor autori din același DEX - delapidare înseamnă: a cheltui nebunește, a deturna, a ruina prin cheltuieli excesive și altele. În același timp, în Dicționarul explicativ al limbii române autorul (Scirban) indică direct izvorul noțiunii de delapidare - care pornește de la cuvântul latin „*di lapidare*” - „a risipi banii”, sau de la cuvântul francez - „*dilapiderit*” - „risipesc, fur prin viclenie banii încredințați”.

Astfel observăm, că delapidarea are aceeași semnificație și chiar rădăcină cu semnificația noțiunii de irosire și anume - „*a risipi*”, acuzarea și prima instanță corect indicând forma prin care inculpatul și-a realizat metoda de delapidare a bunurilor.

S-a mai menționat că calificând acțiunile lui V. Karatun pe art. 196 alin. (4) CP, instanța de apel în același timp în pct. 8.4 al deciziei adoptate a concluzionat – „Astfel, Karatun V., administrând la propria apreciere averea SRL „Meșter”, prin înșelăciune și abuz de încredere, ilegal a transferat în contul SRL „Beșleaga-Lux” suma de 449240 lei, irosind mijloacele bănești în proporții deosebit de mari, fără a le însuși”. Prin această formulă, instanța de fapt a recunoscut că Karatun V. ilegal a scos fără temei mijloacele bănești încredințate în administrația sa din patrimoniul părții vătămate (SRL „Meșter”), și a dispus de ele contrar voinței proprietarului, folosindu-le potrivit dorinței sale în scopul satisfacerii unui interes, cauzând întreprinderii prejudiciu patrimonial efectiv, ce denotă faptul comiterii infracțiunii prevăzute anume de art. 191 alin. (5) CP.

În drept, recursurile înaintat de părțile vătămate se întemeiază pe art. 427 alin. (1) pct. 12) CPP.

8. Judecînd recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport cu motivele invocate de autorii acestora, Colegiul lărgit consideră că acestea urmează a fi admise pentru următoarele considerente.

Potrivit alin (1) art. 424 CPP, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs și numai în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces.

Aliniatul (2) prevede că instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427 CPP, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

Recursurile sînt declarate în termen.

Conform conținutului recursurilor procurorului și ale părților vătămate Valihmetov V. și Besedina N., dînșii ca temeiuri de recurs invocă pct. 6) și 12) din alin. (1) art.427 CPP.

Pct. 6) stabilește ca eroare de drept, situația cînd instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, iar pct.12) prevede cazul cînd faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită. În opinia acestor recurenți instanța de apel greșit a recalificat acțiunile săvîrșite de inculpatul Karatun V. din prevederile art.191 alin. (5) CP, în baza art.196 alin.(4) CP.

Avocatul Zumbreanu F. își întemeiază recursul în baza temeiurilor prevăzute de pct.6), 12), dar și de pct.8) alin.(1) art.427 CPP, iar condamnatul, deși nu le invocă direct însă din conținutul recursului său, rezultă că se referă tot la aceste temeiuri de drept.

Conform pct. 8) se consideră ca eroare de drept, situația cînd fapta nu întrunește elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde.

8.1. În primul rînd, instanța de recurs consideră oportun a se expune asupra motivelor invocate de procuror și părțile vătămate în propriile recursuri privitor la încadrarea greșită a acțiunilor inculpatului din prevederile art.191 alin. (5) CP, în baza art.196 alin. (4) CP.

Potrivit deciziei, instanța de apel, recalificînd fapta imputată lui Karatun V. din prevederile art. 191 alin. (5) CP, în baza art.196 alin. (4) CP, ca cauzare de daune materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, a constatat fapta și a descris-o exact, cuvînt în cuvînt cum a fost expusă aceasta în ordonanța de punere sub învinuire

(f.d.48-50 v.3) și în rechizitoriu, unde acțiunile inculpatului au fost calificate ca delapidarea averii încredințate, cu singura excepție cităm: *“Astfel, Karatun V.S., administrînd la propria apreciere averea SRL „Meșter”, prin înșelăciune și abuz de încredere, ilegal a transferat în contul SRL “Beșleaga-Lux” suma de 449240 lei, irosind mijloacele bănești în proporții deosebit de mari, fără a le însuși”* citat încheiat.

Prin urmare, în această parte, instanța de apel a rejudecat cauza după regula primei instanțe și a pronunțat soluția discutată.

Or, rejudecînd cauza, instanța de apel urma să respecte prevederea art.394 alin. (1) pct. 1) CPP, potrivit căreia partea descriptivă a sentinței de condamnare (la caz, decizia), trebuia să cuprindă descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii.

Instanța de recurs conchide că, instanța de apel, nu a constatat fapta pentru care l-a condamnat pe Karatun V., deoarece infracțiunea de delapidare, raportată la infracțiunea de cauzare a daunei materiale prin înșelăciune sau abuz de încredere, deși au obiectul juridic comun, însă modalitatea faptică de săvîrșire a acestor infracțiuni este diferită. În cazul cînd instanța de apel a calificat fapta inculpatului în baza art.196 CP, în partea descriptivă a faptei urma să se constate modalitatea înșelăciunii sau a abuzului de încredere manifestat de inculpat, ceea ce din textul deciziei instanței de apel nu se observă. Această lacună se consideră ca lipsa de motivare a soluției adoptate, prin urmare decizia atacată cuprinde eroarea de drept prevăzută de pct.6) alin. (1) art. 427 CPP.

În aceeași ordine de idei, se reține că, dacă nu a fost constatată în modul prevăzut de lege, fapta infracțională nu poate fi considerată ca întemeiată și nici încadrarea juridică a acesteia, deci, la caz s-a comis și eroarea prescrisă de pct.12) alin. (1) art. 427 CPP, astfel că, motivele recursurilor procurorului și părților vătămate, în partea ce ține de nemotivarea soluției, se apreciază de Colegiul lărgit ca fiind întemeiate.

8.2. Referitor la recursurile declarate de avocat în interesele lui Karatun V. și de însuși inculpat, instanța de recurs le consideră, de asemenea, întemeiate.

În acest sens, verificînd în continuare decizia atacată, inclusiv prin prisma temeiului prevăzut de pct.8), invocat de avocat și condamnat, prin care s-a admis apelul procurorului cu casarea sentinței de achitare și pronunțarea unei noi hotărîri de declarare a vinovăției inculpatului în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 335 alin. (3) lit. b) și art.361 alin.(2) lit. b), d) CP, Colegiul penal consideră că, și în această parte decizia este afectată de eroarea prevăzută de pct.6) alin.(1) art.427 CPP, din punctual de vedere al stabilirii faptelor comise de inculpat și aprecierea probatoriului, inclusiv a probelor prezentate de procuror, raportate la argumentele părții apărării, care

a susținut că aceste probe nu confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate acestuia.

Potrivit art.101 CPP, probele se apreciază din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Judecătorul le apreciază conform propriei convingeri, formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Nici o probă nu are o valoare dinainte stabilită pentru organul de urmărire penală sau instanța de judecată.

Instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe, la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.

Colegiul lărgit analizând partea motivantă a sentinței primei instanțe, menționează că, potrivit sentinței Karatun V. a fost achitat referitor la învinuirea imputată privind săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b), d) CP, pentru că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În acest context, prima instanță a cercetat obiectiv și s-a bazat pe probele prezentate de procuror, și anume: factura fiscală nr. CX 058501 din 31.07.2007 (f.d.42,109, 197 v.1), ordinele de plată nr.248 din 17.08.2007 și nr.252 din 21.08.2007, prin care sau transferat de la ÎT „Meșter” SRL la contul bancar al SC “Beșleaga-Lux” SRL suma de 449 240 lei, raportul de constatare tehnico-științifică nr. 189 din 22.11.207, raportul de expertiză nr.10 din 20.03.2008, raportul de expertiză nr.43 din 08.07.2008, raportul de expertiză nr. 2341 din 28.08.2008, raportul de expertiză nr.755 din 20.03.2009 din 06.07. 2009, potrivit cărora s-au supus verificărilor semnăturile de pe factura și ordinele de plată sus-citate și conform concluziei instanței de fond, Karatun V. nu a falsificat vre-o semnătură din numele contabilului Besedina N..

Totodată, au fost verificate de instanța de fond și probele procurorului, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Besedina N., a martorilor Iasico I. și Gamurari Șt., probele fiind analizate în raport și cu declarațiile inculpatului Karatun V. în această privință.

Potrivit deciziei instanței de apel ultima a pronunțat o altă soluție în sens de vinovăție a lui Karatun V. în baza art.361 alin.(2) lit. b), d) CP și conform părții motivante a deciziei a reținut aceleași probe, cu același conținut, însă apreciindu-le ca probe ce confirmă vina inculpatului, fără a specifica care din aceste probe au fost greșit apreciate de prima instanță și în ce constă greșeala comisă.

De asemenea, instanța de apel, în confirmarea vinovăției inculpatului în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de acest articol și de art. 335 alin. (3) lit. b) CP, s-a referit la contractele încheiate de către ÎT „Meșter” SRL și ÎS “Calea Ferată din Moldova” din 10.07.2007 referitor la livrarea produsului certificate “Экспрес-3” și „Шлюз-Ф1”,

precum și, cel încheiat cu SRL „Ареал-Сервис” din or. Moscova, privind liberarea aceluiași produs, la pretenția acestei din urmă din 01.10.2007, privind achitarea sumei de 23760 dolari SUA, la recipisa din 16.11.2007, precum că Valihmetov V. a transmis directorului firmei din or. Moscova, Feodorov Ev. costul echipamentului tehnic specificat în contract în sumă de 23760 dolari, concluzionând apoi că această sumă este dauna produsă prin acțiunile ilegale ale inculpatului.

Pe parcursul urmăririi penale, la faza de judecare a cauzei în prima instanță Karatun V. împreună cu avocatul său, au solicitat verificarea împrejurărilor privitor la echipamentul tehnic concret transmis de firma moscovită, precum și, la audierea în calitate de martor a cet. Fiodorov Ev., însă aceste demersuri au fost respinse.

Necesitatea verificării pertinentei și veridicității acestor probe a procurorului partea apărării a solicitat-o și la judecarea cauzei în instanța de apel, însă după cum rezultă din conținutul deciziei, instanța le-a respins la rîndul său, precum că, nu s-au invocat motive serioase de către partea apărării în vederea admiterii demersului respectiv. Această concluzie Colegiul penal lărgit o consideră nejustificată și relevă următoarele.

Conform art.1 alin.(3) CPP, organele de urmărire penală și instanțele judecătorești în cursul procesului sînt obligate să activeze în așa mod încît nici o persoană să nu fie neîntemeiat bănuită, învinuită sau condamnată.

Potrivit art. 254 alin.(1) CPP, organul de urmărire penală este obligat să ia toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, complet și obiectiv, a circumstanțelor cauzei pentru stabilirea adevărului.

La fel, o importantă obligație a procurorului este prevăzută de alin.(2) art.296 CPP, în sens că odată cu analiza probelor care confirmă fapta și vinovăția învinuitului, procurorul trebuie să verifice prin toate mijloacele de care dispune, argumentele invocate de învinuit în apărarea sa și rezultatele verificării acestor argumente. Din materialele dosarului se vede că procurorul nu și-a îndeplinit această obligație, deoarece nu s-a efectuat respectiva comisie rogatorie și verificarea argumentelor lui Karatun V. privind importante împrejurări ale cauzei, cum sunt cele ce urmează.

Din cuprinsul textului contractului încheiat de către ST „Меџтер” SRL cu ÎS „Calea Ferată a Moldovei” cu anexa nr.1 și contractul cu SRL “Ареал-Сервис” cu anexele nr.1 și nr.2, în ambele aceste documente tranzacția se referă numai la două denumiri - produsul program certificat „Экспрес- 3” și „Шлюз-Ф1”, costul în ruble rusești și condițiile de livrare a acestora. Potrivit conținutului pretenției și recipisei în aceste documente se invocă suma de 23760 dolari SUA și se referă la alte denumiri de utilaj tehnic, dar corespunzător cu denumirile utilajului descris în factura nr. SX 585501 din 31.07.2007.

Ca probe întru susținerea vinovăției, procurorul s-a referit la declarațiile părților vătămate Besedina N. și Valihmetov V., precum că aceștia au lichidat datoria de 23760 dolari din banii proprii, pe cînd conform contractului cu ÎS „Calea Ferată a Moldovei”, suma contractului era de 165314 dolari SUA, sumă care conform materialelor dosarului a fost achitată ÎT „Meșter” SRL, după executarea lucrărilor. Care era atunci necesitatea ca aceste persoane să achite datorii care rezultă din relații nu personale, ci relații contractuale dintre persoane juridice. S-a reflectat această presupusă datorie a persoanei juridice - ÎT „Meșter” SRL în datele contabile a acesteia, în modul prevăzut de legislație, și dacă nu – din care motive.

În argumentarea concluziei de vinovăție a lui Karatun V. instanța de apel s-a referit la discuțiile dintre Karatun V. și directorul SRL „Ареал-Сервис”, Ev. Fedotov, efectuate prin poșta electronică, însă care informație din aceste discuții confirmă vina inculpatului nu este descris în decizie.

Toate aceste neclarități au existat la faza urmăririi penale, astfel că, în opinia instanței de recurs, la caz, nu s-a respectat dreptul învinuitului la efectuarea unei urmăririi penale complete și obiective.

Nu s-au elucidat aceste împrejurări, nici la judecarea cauzei în ambele instanțe de judecată. Conform apelurilor apărătorului și inculpatului s-a solicitat verificarea acestor împrejurări, iar despre necesitate inițierii unei comisii rogatorii apărătorul inculpatului a făcut referință în discursul său în ședința instanței de apel (f.d.66 V.5).

În acest context, instanța de apel urma să pună în discuția părților chestiunea cu privire la inițierea unei comisii rogatorii privind verificarea împrejurărilor legate de volumul și costul lucrărilor efectuate de către SRL „Ареал-Сервис” în baza contractului nr. 1B/2307-07 din 23.07.2007. Această omisiune a instanței de apel se apreciază ca neoferirea răspunsurilor la motivele apelului, deci este la fel o eroare cuprinsă de pct.6) alin.(1) art.427 CPP.

Potrivit art.435 CPP, judecînd recursul, instanța adoptă decizia prin care dispune rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La caz erorile de drept material și procedural expuse în prezenta decizie nu pot fi corectate de instanța de recurs, așa că decizia atacată urmează a fi casată cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, care, rejudecînd-o va ține seama de erorile depistate și menționate de instanța de recurs, va verifica suplimentar toate motivele expuse în apelurile declarate de părți, ca ulterior în conformitate cu prevederile art.414-417 CPP, să se pronunțe cu o decizie care să corespundă principiului temeiniciei și legalității.

În ce privește măsura preventivă în privința inculpatului Karatun V. - aflarea lui în stare de arest, aceasta se va menține din considerentele că conform sentinței instanței de fond el este condamnat în baza art.191 alin.(5) CP, la pedeapsa închisorii pe un termen de 8 ani, hotărîrea judiciară care la această etapă nu se casează, așa că, inculpatul se consideră în stare de arest în baza sentinței primei instanțe.

9. În temeiul art. 434, art.435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Grigore Botnaru, și părțile vătămate Besedina Nelea și Valihmetov Vsevolod, de inculpatul Karatun Vladimir și de avocatul Feodot Zubreanu în numele inculpatului, casează decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 mai 2013, în cauza penală privindu-l pe Karatun Vladimir xxxxxxxx, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Inculpatul Karatun Vladimir se menține în stare de arest.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Decizia motivată pronunțată în ședință publică la data de 27 decembrie 2013.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Constantin Alerguș

Andrei Harghel

Ion Arhiliuc

Iurie Diaconu